

Sadržaj

Riječ urednika	9
Uvodna riječ autora	11
(1) KRATKA HISTORIJA ŠAHOVIĆA.....	15
I. PRVI SVIJET - ŠAHOVIĆI PRIJE ZLOČINA	15
II. DEVETI I DESETI NOVEMBAR 1924. – ARHITEKTURA JEDNOG ZLOČINA.....	17
III. POSLIJE MASAKRA – ŠUTNJA, BRISANJE, POVRATAK IMENA.....	18
(2) POKOLJ U ŠAHOVIĆIMA (1924).....	22
(3) ŠUTNJOM SE ZLO VELIČA.....	25
(4) KONTINUITET - Država kao nasljednik tišine	28
(5) IMENA.....	31
(6) TIŠINA KAO DRŽAVNA DOKTRINA	34
(7) DŽENAZA U ODSUSTVU	37
<i>Prekidanje tišine - otkup duga prema mrtvima</i>	<i>37</i>
<i>A gdje je bila država?.....</i>	<i>40</i>
(8) MOJE IME JE ZAIM	42
<i>No prije svega, ja sam čovjek!</i>	<i>42</i>
(9) UDRUŽENI MEDIJSKI ZLOČIN	49
(10) ZLOČIN GENOCIDA NE ZASTARJEVA.....	52
(11) REZOLUCIJA O OSUDI ZLOČINA GENOCIDA U ŠAHOVIĆIMA.....	55
Tekst Rezolucije	58
<i>REZOLUCIJA O GENOCIDU U ŠAHOVIĆIMA</i>	<i>59</i>
(12) OTVORENO PISMO	64
(13) MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP – ZLOČINI NAD BOŠNJACIMA SANDŽAKA U XX VIJEKU	67
(14) SRAMNA ODLUKA SKUPŠTINE CRNE GORE	71
<i>Propuštena prilika za suočavanje s prošlošću</i>	<i>71</i>

(15) PODGORIČKA KRISTALNA NOĆ – KAKO SU SE „DESILI“ ŠAHOVIĆI.....	75
(16) NE TAKO, ERVINE	80
(17) AUTOŠOVINIZAM	84
(18) PRAVDA ILI NIŠTA - PRILIKA KOJA SE NE SMIJE PROPUSTITI....	87
(19) ZAKAŠNJELA PRAVDA - Prijedlog zakona.....	90
<i>LEX SPECIALIS O DODJELI CRNOGORSKOG</i>	
<i>DRŽAVLJANSTVA POTOMCIMA ŽRTAVA ZLOČINA U</i>	
<i>ŠAHOVIĆIMA I VRANEŠKOJ DOLINI</i>	90
(20) CRNA GORA - NEKOM MAJKA, A NEKOM MAĆEHA	95
(21) KO SMIJE BITI ŽRTVA?	100
Uvod.....	100
Teorijski okvir.....	100
Analitičko poređenje: Šahovići 1924. – Cetinje 2025.....	101
Šahovići kao paradigma institucionalne šutnje.....	102
Cetinje kao paradigma trenutne empatije	102
Hijerarhija žrtava kao oblik političke normalizacije zločina.....	103
Posljedice	103
Zaključak.....	103
(22) VELIKI INSAN U TEŠKOM VAKTU	105
(23) GENOCID - ILI „SAMO“ ZLOČIN?.....	108
I. ISTORIJSKI RAZVOJ POJMA „GENOCID“	109
1. Porijeklo termina.....	109
2. Uvođenje u međunarodno pravo	109
II. PRAVNA DEFINICIJA GENOCIDA.....	109
1. Član II Konvencije o genocidu (1948)	109
2. Subjektivni element - mens rea	110
3. Objektivni element - actus reus.....	110
III. PRAVNE POSLJEDICE I OBAVEZE DRŽAVA.....	110
1. Član I Konvencije	110
2. Jurisdikcija i odgovornost.....	110
3. Reparacija.....	110
V. RAZVOJ KONCEPTA KROZ SUDSKU PRAKSU.....	111
VI. PRIMJENA NA ZLOČIN U ŠAHOVIĆIMA (1924).....	111
VII. IZVORI	111
OBJAŠNJENJE.....	112
ZAKLJUČAK.....	114

(24) POLITIČKA ANTROPOLOGIJA I DRŽAVNA TIŠINA:

ZLOČIN ŠAHOVIĆI (1924–2025)	115
Uvod: Definicija i predmet proučavanja	115
1. <i>Filozofsko-antropološko polazište pojma politike</i>	115
2. <i>Geneza političke antropologije</i>	116
3. <i>Metodološko određenje i pojam države</i>	117
4. <i>Šahovići 1924: Političko–antropološka analiza zločina</i>	117
5. <i>Državna šutnja kao kulturni sistem</i>	119
6. <i>Politička antropologija moderne Crne Gore</i>	120
7. <i>Zaključna razmatranja: država, moral i sjećanje</i>	122
LITERATURA	122

(25) ZLOČIN TIŠINE - FILOZOFSKI OGLED O ŠAHOVIĆIMA 1924...... 124

Banalnost zla	124
Kontinuitet zla	125
Zločin kao ogledalo društva	126
Državna arhitektura zločina	126
Fenomen šutnje - produženo trajanje zločina	127
Ontologija zla i krivica neutralnih	128
Istina kao jedini oblik pravde	128
Sjećanje kao otpor	129
Savremene refleksije: Šahovići kao paradigma regiona	129
Zaključak:	130

(26) NJEGOŠEV DAN IZMEĐU KULTURNOG PRAZNIKA

I ISTORIJSKE ODGOVORNOSTI - Njegoš kao tragičar

svog djela „Gorski vijenac“	131
Uvod: Praznik kao ogledalo društvene samospoznaje	131
1. Njegoš između kanona i zloupotrebe	132
2. XIX. vijek i političke okolnosti iz kojih je nastao „Gorski vijenac“	133
2.1. <i>Crna Gora između Osmanskog carstva, Rusije i Srbije</i>	133
2.2. <i>„Istraga poturica“ između mita i programa</i>	134
3. Od epa do zločina: Šahovići 1924. kao kasni odjek XIX. vijeka	134
4. Od Šahovića do Haga: „Gorski vijenac“ u ratovima 1990-ih	135
5. Njegoš kao oslonac negatora crnogorske državnosti i identiteta	136
6. Banalnost zla i estetizacija nasilja	136
7. Dan Njegoša kao praznik koji tek treba da sazri	137
Zaključak: između opomene i mogućnosti	138

(27) APARTHEID à la Montenegro 140

1. Država kao arbitar patnje i činilac novog nepravednog poretka	140
---	-----

2. Segregacija žrtava: savremeni oblik institucionalizovanog potčinjavanja.....	140
3. Paralele s aparthejdom: kako funkcioniše logika „drugog i drugačijeg“	141
4. Šta time čini savremena Crna Gora? Zločin nad prošlošću i sadašnjošću.....	142
5. Zaključak: Šahovići kao test civilizacijske zrelosti	143
POGOVOR	144
ANALIZA KNJIGE “STO I JEDNA GODINA SRAMOTE”	145
1. Knjiga kao dokument diskontinuiteta	145
2. Žanrovski identitet: između optužnice, eseja i političke antropologije	145
3. Struktura knjige: linearna istorija - nelinearno sjećanje	146
4. Stilaska analiza: rečenica kao optužnica	146
5. Tematske vertikale: zločin - tišina - kontinuitet - identitet.....	147
6. Političko-institucionalni kontekst: rezolucija, Lex specialis, država kao vlasnik zaborava	147
7. Uporedne reference: gdje knjiga pripada u književnom polju?	147
8. Zaključna ocjena: mjesto knjige u savremenoj kulturi pamćenja ...	148
9. Završna napomena o metodologiji.....	148
RECENZIJE	149
Dr. Sait Š. Šabotić.....	149
Mr. Veselin Konjević: Bibliografski okvir i geneza djela	151
<i>Tematsko-idejna struktura i narativni horizont</i>	151
<i>Istoriografski i dokumentarni aspekti</i>	152
<i>Jezik, stil i retoričke strategije</i>	153
<i>Etika sjećanja i politička hermeneutika teksta</i>	153
<i>Mjesto i značaj u savremenoj književnosti i istoriografiji</i>	154
<i>Zaključna valorizacija</i>	154
Peter Schöner & Annelise Adolphs: „ STO I JEDNA GODINA SRAMOTE “ – Knjiga koja je odavno bila prijeko potrebna	156
KAZALI SU O DJELU	158
RJEČNIK MANJE POZNATIH RIJEČI I POJMOVA	160
AUTOR / POJAM	165
BILJEŠKA O AUTORU	166
POSVETA	167